

Baleseti Gyermekváró a Markusovszky Egyetemi Oktatókórházban

DR. BALASA TIBOR

DOI: 10.21755/MTO.2017.060.0102.008

A legtöbb hazai megyei kórházhoz hasonlóan a szombathelyi Markusovszky Egyetemi Oktatókórházban is ambulancián történik a sérült gyermekek és felnőttek ellátása. Ez mind szakmai, mind infrastrukturális szempontból komoly kihívásokat támaszt az ellátó személyzet számára. Számtalanszor elhangzó alapigazság, hogy a gyermek nem kis felnőtt: sokszor gyökeresen eltérő kezelési elveket alkalmazunk azonos sérüléstípusok esetén a gyermekek és a felnőttek esetében. Ezek a szakmai elvek mindenki által elfogadottak, aki a gyermektraumatológiai ellátásban vesz részt. Sajnos hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a gyermek nem csak a vizsgálóhelyiségben, az osztályon, vagy a műtőben igényel megkülönböztetett figyelmet, hanem a kórházba érkezés első pillanatától.

A sérüléssel járó lelki megterhelés gyakran még egy felnőtt számára is nehezen feldolgozható, a kórházi környezet és az ismeretlentől való félelem okozta stressz egy gyermek esetében komoly pszichés terhet jelenthet. Életkori megkötés nélküli, zsúfolt váróteremben eltöltött néhány perc is csak fokozza ezt a lelki traumát. A gyermek koncentráltan látja maga körül mások szenvedését, szembesül olyan társadalmi csoportokkal, amelyekkel jó esetben egészségesen sem találkozik. Vérző, ittas sérültek, rabok, szociális otthonok elesett állapotú lakói, türelmetlenség, feszültség, kiabálás – mindennapos jelenetek egy balesetsebészeti váróban, amelyektől mindenki szeretné megóvni a sérült gyermekeket.

Dr. Mátrai Ákos kollégám, a projekt ötletgazdája és motorja 2013-ban vetette fel először annak a lehetőségét, hogy a Sürgősségi Baleseti Ambulanciánk előtti folyosószakasz egy ritkán használt részén külön váróhelyiséget alakíthatnánk ki, gyermekesérültek számára. Az ötletet rögtön felkarolta Dr. Biró Csaba Főorvos Úr, osztályunk vezetője – az ő kitartó támogatása, szervezőkészsége segítette lehetővé tenni, hogy az ötletből valóság legyen. A kezdeti lelkesedést aztán a felmerülő nehézségek számba vétele követte: „1. Kevés a gyermek, nem lenne kihasználva! 2. Nincs rá pénz! 3. Kicsi a hely! 4. Messze van az ambulancia bejáratától!”

Kollégáimmal úgy döntöttünk, megpróbáljuk megoldani a fent felvetett problémákat, és belekezdünk egy balesetsebészeti gyermekváró kialakításába, amely a **Traumackó Kuckója** nevet kapta.

1. „Kevés a gyermek, nem lenne kihasználva!” Áttekintve az előző évek betegforgalmi adatait évente körülbelül 4–5000 sérült 14 év alatti gyermek ellátását végezzük ambulanciánkon és szakrendelésünkön. Ha ehhez hozzávettük a kísérőként érkező gyermekek számát is, egyértelművé vált, mekkora az igény egy elkülönített váróhelyiségre – szem előtt tartva azt is, hogy már egyetlen gyermek esetében is megéri a fáradtságot.

2. „Nincs rá pénz!” A tervek gyorsan elkészültek, azonban a finanszírozás előteremtése jelentette a legnagyobb nehézséget. Több éves utánajárást követően 2016-ban kitartásunkat siker koronázta, Balassa Péter (nem rokona a szerzőnek) szombathelyi önkormányzati képviselő képviselői keretéből érkezett nagylelkű felajánlás, így elkezdhattuk a munkát. A szerkezei kivitelezést a Vasber Kft. végezte, mellettük nagyszámú önkéntes csapat állt össze. Bartos Erika író, a Bogyó és Babóca gyermekkönyvek szerzője díjmentesen több képet bocsájtott a rendelkezésünkre, valamint sok könyvet és játékot biztosított adományként a berendezéshez. A dekoráció, a falra festett képek és a logo elkészítése Rónaszéki Linda tanárnőnek, és a kőszegi Jurisich Miklós Gimnázium lelkes diákjainak köszönhető, akik szintén pro bono vállalták a munkát. A váróban elhelyezett TV a

K&H Gyógyvarázs Program segítségével vált elérhetővé. A berendezéshez osztályunk alapítványa, az Alapítvány a Vas Megyei Baleseti Sebészetért biztosította az anyagi hátteret, a bútorok és kiegészítők beszerzésében, összeszerelésében számos kollégánk a szabadidejében segített. Könnyen pótolható, elérhető árú IKEA gyermekbútorokat és játékboltokban beszerezhető szivacsburkolatot használtunk. A könnyű tisztíthatóság minden berendezési tárgy, játék és a falfestés esetében is fontos szempont volt. A megnyitó ünnepségen *Dr. Kassai Tamás* Főorvos Úr ajándékként beköltözött a váró állandó lakója, maga Traumackó, az óriás plüssmackó is.

3. „Kicsi a hely!” Habár maga helyiség csupán egy téglalap alaprajzú, körülbelül 2,5×4,5m-es szoba két ablakkal és egy bejárattal, eddigi tapasztalataink szerint ennél nem is kell több. A sérült gyermekek számára elég egy apró kuckó, ahol rövid időre egy másik világba csöppenhetnek, játszhatnak, rajzolhatnak, mesét nézhetnek és kizárhatják a kinti világot. A váróba *Dr. Mátrai Ákos* és családja segítségével készült egy kis tájékoztató füzet, amely a gyermekek nyelvén részletesen bemutatja a vizsgálat és a kezelés várható lépéseit, eloszlatva az ismeretlentől való félelmet. A füzet egyúttal színezőként is funkcionál, számos vidám rajzzal segítve a gyógyulást. (A füzet elérhető és ingyenesen felhasználható minden kolléga számára a cikk alján található linken.)

4. „Messze van az ambulancia bejáratától!” A váró körülbelül 10 méterre van csupán a bejáratától, de a balesetsebészetén várakozó, ajtó előtt csoportosuló, gyakran zajos tömeg mindannyiunk számára ismert. Ilyen környezetben valóban nehézséget jelenthet mind a sérültek behívása, mind a váró felügyelete. Ezért a váróban biztonsági kamerát helyeztünk el, amelynek képe folyamatosan megfigyelhető ambulanciánkról, továbbá egy hangszóró és mikrofonrendszer segíti a váróban látható sérültek gördülékeny behívását, tájékoztatását.

Egy hasonló elveket valló, kitartó, rendkívül vegyes kis csapat és körülbelül 3 millió forint elegendő volt arra, hogy leküzdjük a fenti nehézségeket, és 2017. április 24-én átadhassuk Traumackó Kuckóját. A váró azóta is üzemel, a gyermekek, szülők, kollégák részéről érkező sok pozitív visszajelzés pedig megerősített minket abban, hogy továbbra is töretlen lelkesedéssel próbáljunk tenni a gyermek-sérültek ellátásának javításáért. Reméljük, kezdeményezésünk pozitív példa lehet az országban minden traumatológiai gyermekellátást végző intézmény számára.

